

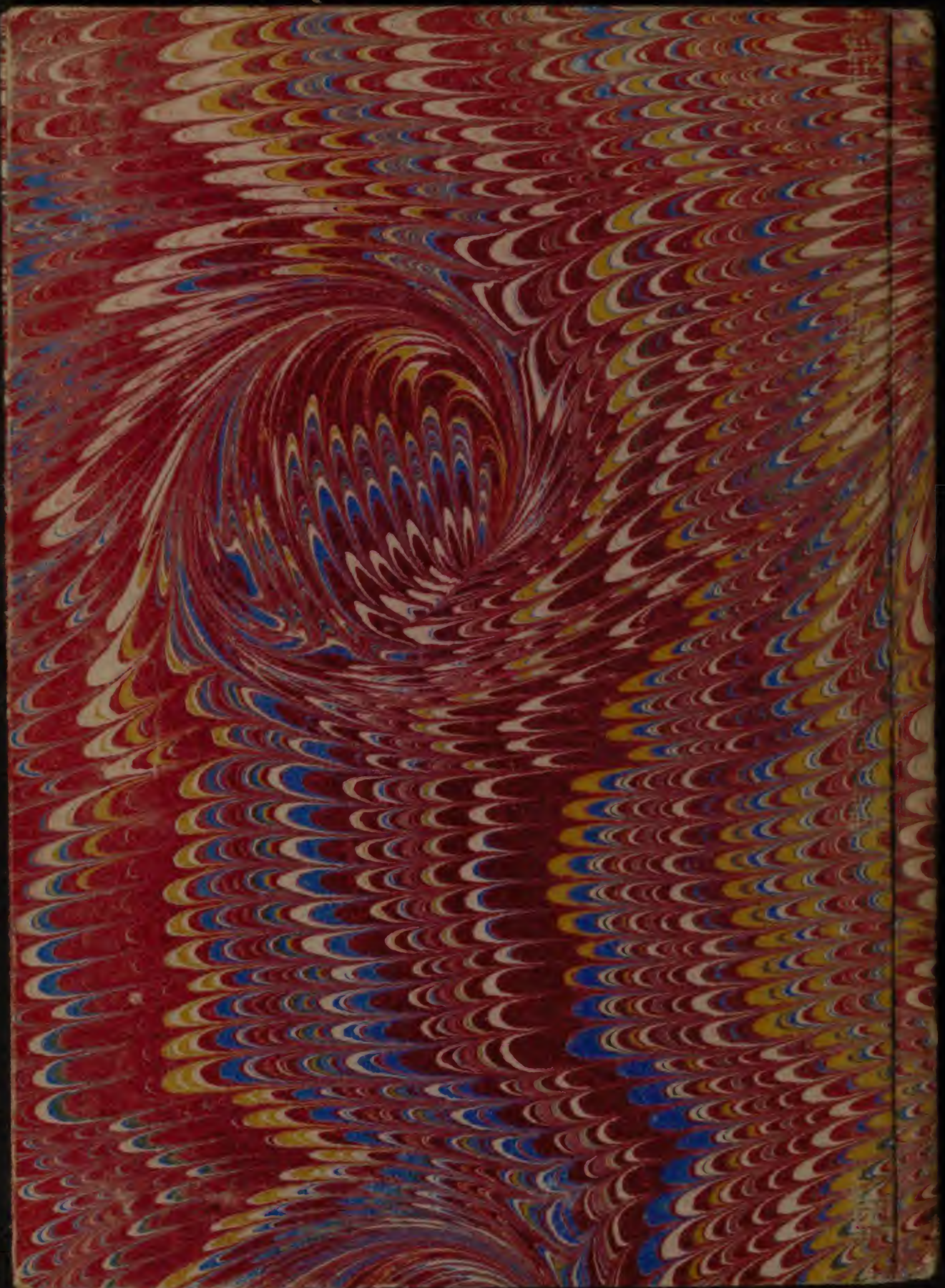
228

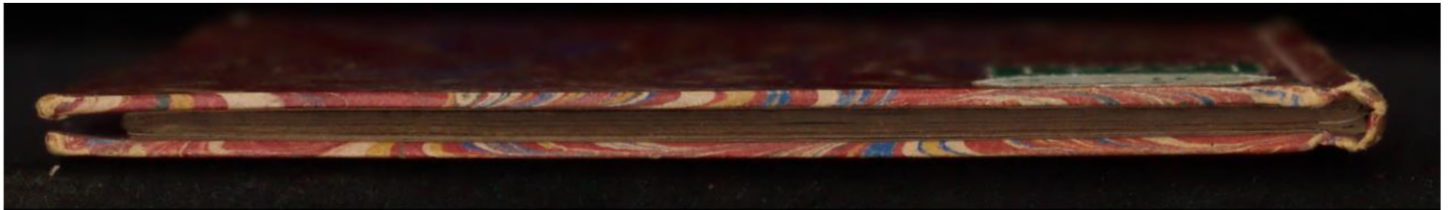
G 8

273

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
228 G 8

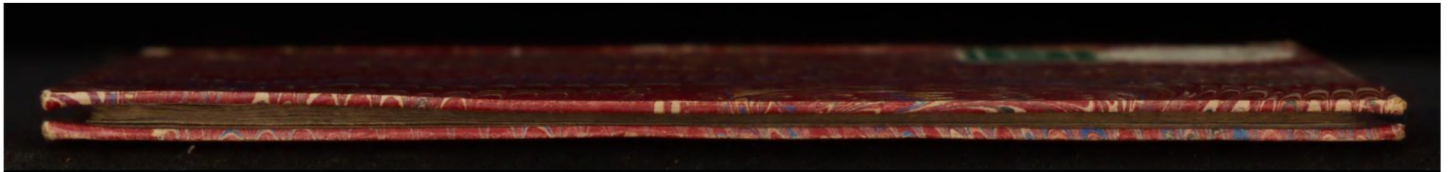

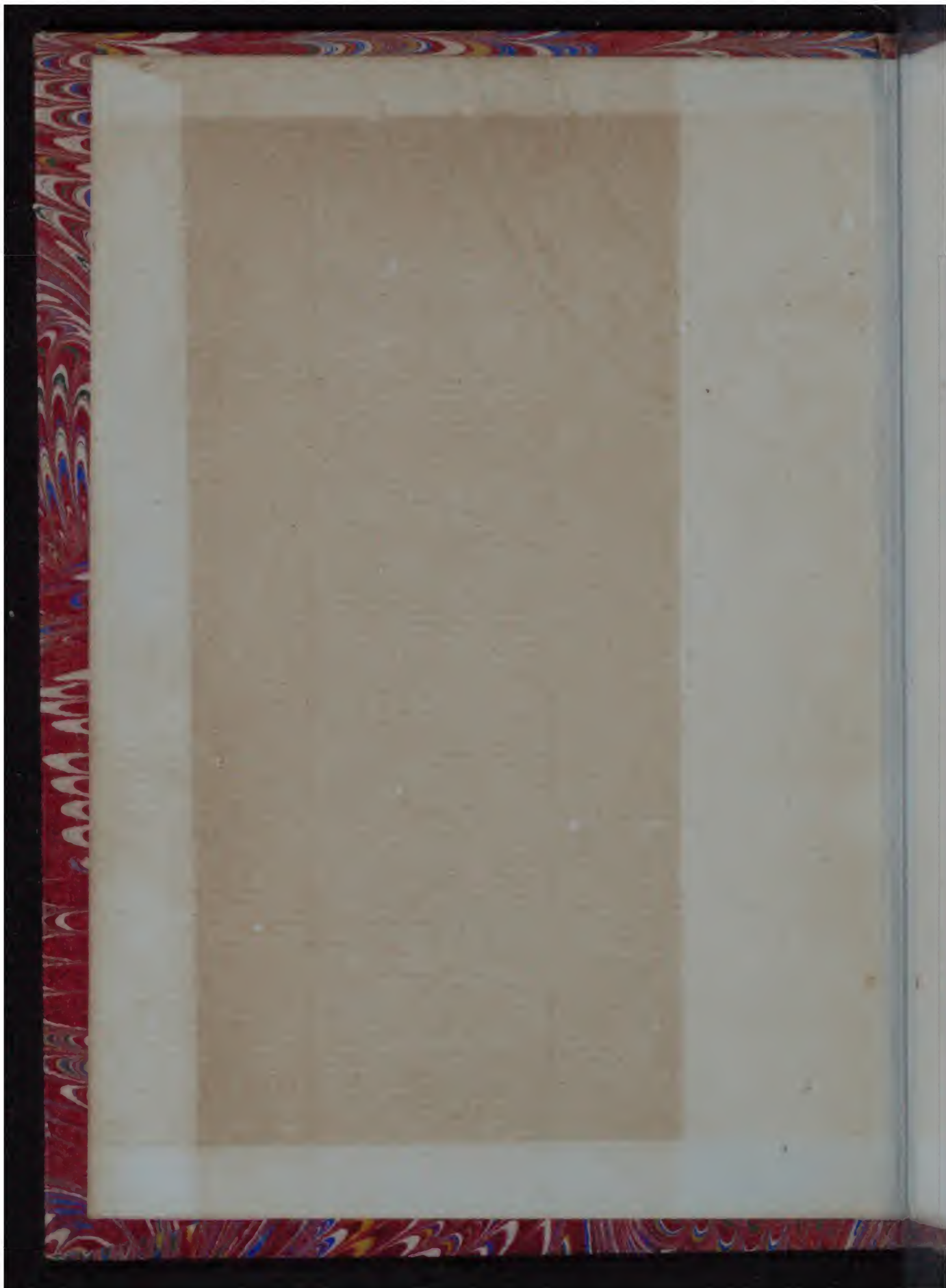
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
228 G 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
228 G 8

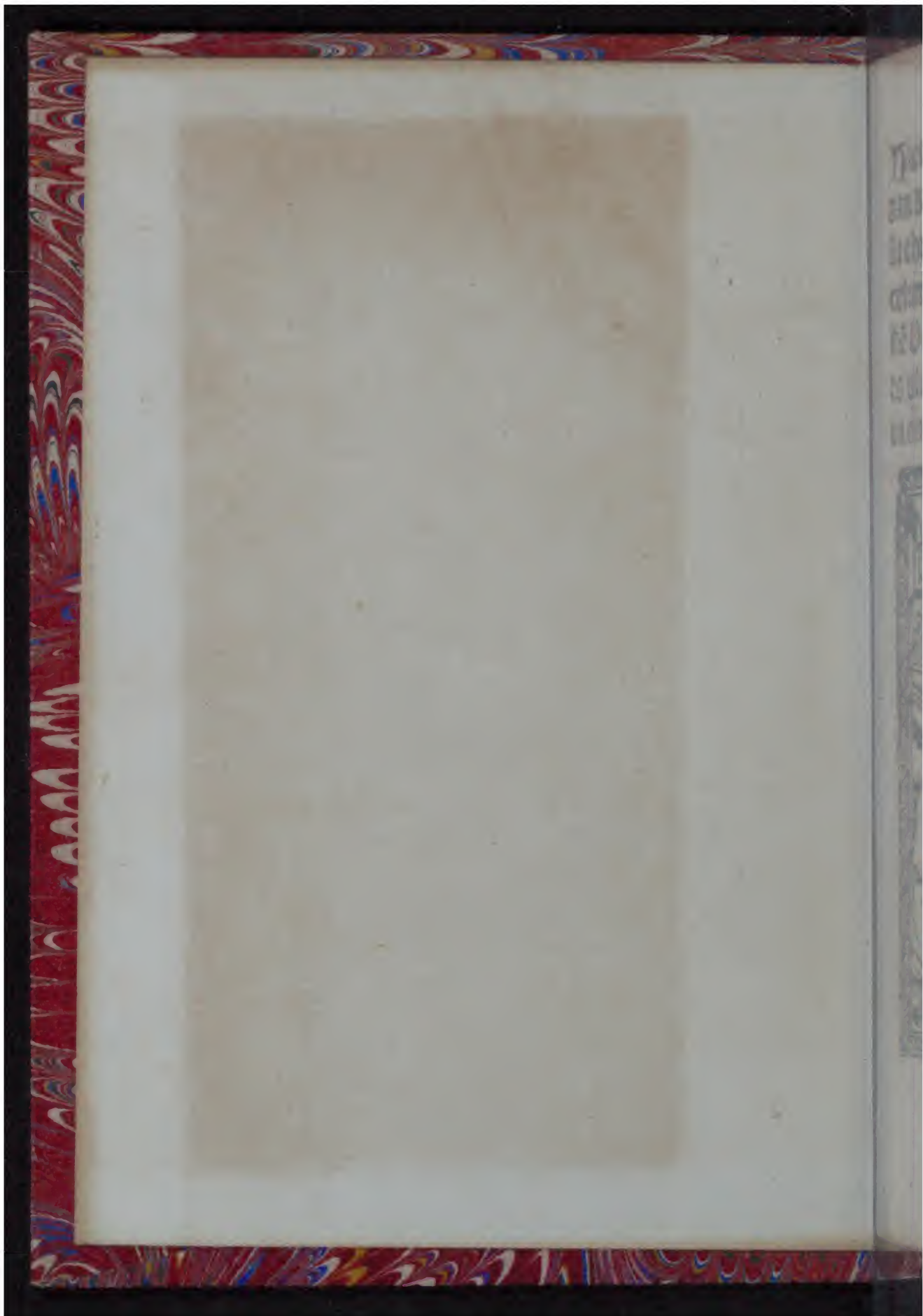
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
228 G 8

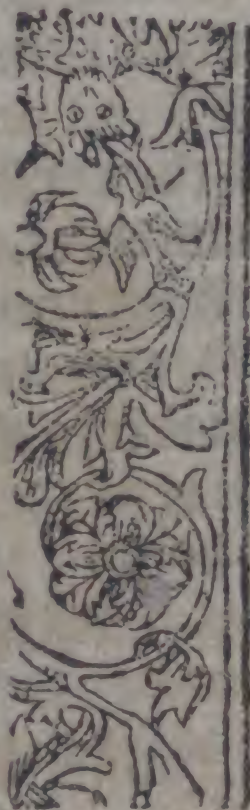
~~10. V. 5. 70.~~

22898

N° 995

217 30
Hier begint een sinnerlic boeckken
van die gheboortenisse ons heren Je
su christi. Als iohānes Berlon can-
relier vā parijs beschrijft op dat pūt
kē Verbū carc factū est. Dat woort
is vleysch gewordē en heeft gewoēt
in ons.

Dhannes gerson cā-
cellier vā Parīs. die
schryft op dat punct-
ken vā sint Jans euā-
geli. **V**erbū corā fac-
tū est. et habitauit in

nobis. **D**at woort is vleysch gewor-
dē en̄ huet gewōēt in ōs **I**n die ma-
nierē is die geboortenis des woorts
Dien versten is dat woort int vād-
liche verstant geboren geweest in d̄
twicheit. en̄ altūt in god eē geweest
en̄ daer om is hi dat woort genoemt
Door welke alle dinc gesiet en̄ ge-
maect is **B**ouen dat woort en is geē
dinc in d̄ gēder. hogher. ōmetelicker
ē begripelicker of godlicher. want
god was dat woort seluer. **D**ese ghe-
voortenis sullē wi eeren. vreesen. en̄
v̄ langē hebben om te ghebrukē in iŷ

godlike wesen **A**ls wi verlaet wer-
de mit alle goetheit door wiens aen-
schouwē wi sullē rustē in salicheit. o
hem te gebuikē. hē te bemīnē. en sta-
dich mit hē te wesen daer alle recht-
uerdige na dorsten. **O**nse herte en
is niet in rustē eer dat kan rustē tot
god mit alle sijn lieue hzpligē in sijn
ewige rijk. daer wi in onseluē sullē
god ma ghe aenschouwē. **W**ant wi
door die menscheit die wi in god sul-
len aenschouwē ons mit god sullē ge-
meen makē **D**at in ons wonderlich
salschijnē. als dat onse menschelic-
ke natuer int godlic wesen so sal ohe-
uē sijn **D**aer in is eē gesichte des scoō-
hepts. eē swakinge des soetichens.
een wtuerdruige des onrustichheits
een vercrighinge en houdinghe des
ewighe salichheits.

En ander dē is dat woort geborē
rūelickē in dat lichaē des reyne ma:
get maria. **E**n so is dat ewige woort
eñ god een puer mensch geworden.
door dwere des heyligē geest. **W**at
is hier vergauckelicher verwoipen
der broesscher dan vleysch. van aec:
de ghemaect. want alle vleysch niet
en is dan hop dat op dē velden ō dor:
ret. **T**ot sulche cleynicheyt heeft
god die heer hem gekeert. als hi om
onse salicheyt so ootmoedelic is mē:
sche gewordē eñ is gedaelt uten ho:
gen hemel indē schoot van **M**aria.
En hi heeft hē seluē ouer gegeuē eñ
geoffert indē handē sijnre viādē om
onse salicheit hier te wercken. **D**ese
geboorten is sullen wi ter herten ne:
men mit groter vuerickheit. mit gro:
ter danckbaerheit. **E**n daer in sullen

mi ons saluē defenē. ōs herte op bue
rēve tot god. en ouerdenckē die goet
heit. die genadich; die god ons daer
in bewisen heeft. En die moētē wj
ouer dēckē mit groter seeticheyt en
genoechtē. Querleg ghēde waer om
god hier ons genisente ert heeft. en
heeft onse crancheit op hē genomen
Daer alle lieue patriarchē prophe-
ten so hertelic na gehoopt hebbē om
onse salicheit te werckē. Hoe hebbē
si hem verbljft als si hem sagē inden
geest der prophecien. Mer wi besit-
ten inder waerheit daer so lange tjt
na gedouft was.

En derdē is dat woort gheboien
geestelichē. In alle deuote oetmoe-
dighē en rechtuaerdighe hertē. Als
hi hē so lieflichē laet treckē in eē oet-
moedich herte. en dan also smakelic

ken valt in sijn godliche gebreken
inwonderliche vā hē vertroost te wer
den en verlicht. Also dat sulcke her
ten comē tot een willige verlatenis
en ofkeringe van alle creature. wāt
gheen creature des werlts konnē
die hertē so versadē of genoegē dat
men daer enige rust in vindē mach.
Mer als god inder hertē eens ghe
smaect is soe vergatet al dat na den
vleschis. so en vīt die siel butē god
niet dat haer sinakelic is. En dese ge
boortenis sullē wij verkiezen o daer
mede begaest te welen in onser sielē
door liefte die wi tot die miuliche he
re hebbē. sal ons dorsten na sijn lief
like soeticheit en lieue tegewoordic
heit. Ende wt sijn houchvolgende
troost werdē alle creature gelacst
en gespūst. So comt die suete ihūs

als tot sijn wtuercoome. **G**od in ons
en wi in god. **S**ijn belittinge is son-
der verduet. sonder moeyte so sma-
keliche dat alle ander cretueren wer-
den vergeten. **H**oe lieflic en hoe blij-
delichen was die schone moed gods
maria in haren moet. **A**ls si bij haer
sach haer ionck gheboien kindekijn
Jhesus gebenedijt. **H**oe seichfouds-
liche en hoe eerwaerdeliche heeft sy
haer knepkens gebogen mit overi-
gher liefsten als si te sam soude roeren
lauen ofte handelen. **W**at bliscap
wasser bi den engelen. bij die drie co-
ninge. bij die herderkens. en bi veel
teuote herten als die soon gods gebe-
nedijt mensche gewordē was. **N**iet
min en moetet wesen mit ons als wi
smaken in onser sielen dat god hen sel-
uen in ons gestout heeft door sijn god

liche ingeuē en verlichtentis. **O**ns
is dan van node gelijcherwijs als eē
tonc kindken moet een soichfoudi-
ghe vroemoer hebbē om dattet teer
en cranck is. Dat wi oock soichfou-
dich sijn den heer wel te bewacē wāt
hi lichtelic vā ons waer te verdriue
mit sondē. Hi en woent niet int her-
te des geens die lustelic leeft. Maer
want die suete ihesus also costelickē
scat is datmen hē niet te vollen kan
eeren noch glou geuen. Doe ist wel
vā node dat wi hem in onser sielē be-
sorgen seuen vroemoerē. die stadich
mit alle soichfoudicheit ten heer sul-
len dienen. en biddē hē dat hi hē ghe-
waerdigē wil in onser sielen te bliuē
wanttet moeylichen waer van hem
te scheiden. En dese vroemoeren he-
ten te wesen. Reynicheit vā hertē.

Tierste. Heilige gedachten. gerusticheit. Goedertierenheit. Barmherticheit. Weisheit. Mit dese duechden sal dat herte soe ontfont en ontsteken wesen. dat god sulcke woensat niet en sal konnē verlaten

Die verste vromer of duecht is reynicheit. Die sal dit cleyn kindekē bewindē in scone en reyne doerckens en luerkēs. Die scone en reyn gewaschen sijn mit dat water der tranē En die dese doerckens des consciens ghereynicht hebben van alle sondē. so sal van die heer segghen. **I**s mi een lust te wesen mit die kinderē der menschē. Mer bose gedachtē en een sondich leuen. doet ons verscheydē van god. want in eē quaetwillige siel en rust ni die wijsheyt ons heren. noch in een lichaē

dat welc onder danich is die souden.
God wert gheuondē alleen in reyn-
ne hertē en̄ niet in die gheen die luf-
telic leuen. So leefde sara die hepli-
ghe vrouwe. daer ō hadtse god mit
haer. also dat thobias die reyn was
van hertē hair alleen konste genakē
inder echtschap. Gheestelic yst me-
de mitter sielen Die reyn van hertē
sijn trout god mit sijn godlike liefde

Die ander de vroemoer of duecht
is Liefte. Dese neemt dat kindeken
en̄ leytet in die cribbe bi haer. Dye
liefte is dan also groot. dat die wt-
uercorē siel nāder cribbe haers bu-
de goms niet en kan scepdē. Als die
minliche heer inder cribben der sie-
len eens ghetoot heeft wat hi door
die bruyt dat is die siel geledē heeft
om die te trecken hē weder ō lief te

hebbē. Die siel die dan goetwillich
is begint te smelten in die godliche
liefte. en begeret stadich mit die soe-
ticheit die god in der cribben gestort
heeft haer te vermaken wantet god
seluer is. Ghelijc als een os die hō-
gerich is en voor eē cribbe vol hons
en hauer geleyt is. hi en sal n; meer
blaten door hunger. So yst ooc mit
die wtuercoren siel staende voor die
cribbe des godlike liefte en hō gert
voort niet meer na enige creaturen.
want god haer so liefliche mit hē sel-
uen versiet heef. So leefde susanna
die lieuer den doot woude steruē eer
si die liefte tusscen god en haer wou-
de gebroken hebben.

Die derde vroemoer of durcht is.
Gerustheyt van hertē. En dese sal
dat kindeken mit rusten en stilheie

naerstelicken bewaerē op dattet niet
en wort wacker ghemaeet voor sijn
rūt en dat bewijst ons Sullē wi god
bi ōs behoudē so moetē wi ōs wach
ten van grote verstromis vā hertē
van veel wtwendijge dingē die ons
trecken vā die godlicke sueticheyt .
En daer ō sprect die wtuercoerē siel.
Wie sal mi pennē geuē als eē duue
op dat ic mach rliegen in rustē Wat
is .wie sal mijn begheertē so simpel
makē als een b. x. e. daer ic mede vlie
gen sal om te rustē in mijn brudegō.
Ic wil mi veruueem dē vlien en kee
ren mi tot innicheit Want het is be
ter een wepntch te hebben mit rustē
daer god mede is Dan veel te hebbē
mit verstromis daer mē god mede
verliest. En daer om sprect die heer
In vriedē sal ic rusten en slapen . In

fulcke woensstadt is mijn rust en ick
sal daer in woenē want ic die wuer
coren heb So leefde die heilige pro-
phetisse anna. die nacht en dach die
de inden tempel mit groter gerust-
heit. en daer was si werdich kint
te handelē en te aenschouwen.

Die vierde broemoer of duecht is
Heilige gedachte. Die buert en ne-
met dat kindeken op als si wel gesla-
pen heeft. Dese wiert dat kindeken
wt sijn slaep so dicke als haer herte
mit die barnende liefste wert ontsie-
ken. haer herte wert beroert vā bin-
nen als si ouer denct mit vuerige ge-
dachten. hoe lieflic dattet waer mit
haer geminde brudegom: te spreken
En so begint si te roepen tot hem
heer. staet op. staet op mijn ald lief-
ste. hoe lange sult ghi slapen. hoe lā.

ghe sult ghi soñ gen toont mi dñ aē-
sichte en̄ later mi hoire v stemme wāt
die soet is .en̄ v aensichte seer scoō is
Mñ siel heeft di begeert in̄ nacht
en̄ inder da geraert sal ic waken tot
di. o heer en̄ vergetet mñ niet weest
wacker en̄ aensiet mñ hoge begeer-
tē. En̄ als god dese vuerige gedach-
ten en̄ begeertē heeft gehoort. so ver-
troost hi syn wtuercore brypt en̄ spre-
ket. Een weynich tñts heb ic v oge-
ten en̄ mi van v verscheide op dat ic
v beproeue soude en̄ v dat ghi mi be-
wñsen soudt v grote verlangen. Ic
verscheude mi dicke van deuote her-
ten. op dat ic te costelicker soude we-
sen en̄ lieflicher soude ontfangē we-
sen en̄ mit meer naersticheyt soude
bewaert werden. Als ihūs dan wt
den slaep gewiect is en̄ wt die crib:

te ghenomē Dat is als die wtuerco
ren siel haer verstat mit alle gedach
tē alleen tot god kan op buerē . niet
denckende op enich ander creatue
ren te rustē. So ontsprent si die doe
ken en lueren daer dat kindekē in ge
wonden is . dat ghecleet is mit dat
licht des godhepts. Dese doeken en
luerē en sijn anders niet dan die wō
derlike en hoge verholentheit des
heylige drienoudicheits . drie in per
sonen en een waerachtich god . Die
so onbegriplicken is in hē seluē. so
wonderlic in alle sijn werckē. Dese
doeckens en luerē wertē wt outdāē
als mit ootmoedicheyt en vrees die
godlike mogentheit wert ouer ge
docht. Mit sulcke gedachtē buerde
op die schone maria haer herte ende
haer siel in groter danckbaerheit. en

daer om was si waerdich god te kree-
ken wt den hogen hemel die so lange
tijt hadde geslaepen in den slaep sijn
toornicheits. en niet en hadde wil-
len horen het suchten vā yemant. Och
hi is door Maria wt sijn slaep ont-
sprongen en heeft mit sijn barmher-
tige ogen aengehē dat verdriet der
menschen om te verlossen.

Die vijfde vrommer of duecht is.
Goedertierenheyt. Die bereyt dat
kindken een baetstoekens vā wa-
ter alst gewiect is. en wt sijn doer-
kens en luereu genomē. En dat is.
als die wtuercore siel kent i haer sel-
uen die moghentheit gods. en heeft
ouer geleyt dat hi alle eer waerdich
is door die kennisse die si van hē ge-
cregē heeft int wtspiepen der doer-
ken. Dese loopt dan tot die fonteyn

Der waterē van tranē en spieet **M**
siel is gesmoltē als mīn lief mi heeft
toe gesproken. Wat sal ic mīn brude
gom sckenken voer al dat hi mi ghe
gouen heeft. Ic wil aenvaerden den
kelt des bitterhepts Die wīnper
des lidē die mīn brudegom gedīc
ken heeft en getredē om minē wille
Ic wil mi seluē in alle lidē over ghe
uen o in mi te hebbē eē fonteyn des
berouwes daer mīn heer mīn god
in badē mach. Want een berouwich
en ootmoedich herte en sal god niet
versmaen. wāt hi heeft ghesproken.
Keert v tot mi ic wil mi keere tot di
en ic wil mi veruouwen en veru
ken in die fonteyn der herten. Hoe
leefde in goedertierēheit die heilige
vrouwe sara. Abrahams huysvrou
we. die mit haer man so goedertiere

B

warē dat si alle pelgrims ontfingē.
en haer voete wicste Si werpē wt
agar die dienstmaecht mit haer soō
En si werdē waer dich die engelē te
ontfangē in een persoon van god.

Bestelic. Wilen wi god hebben in
onser sielen. wi sullen onse vreemde
gedachten dat sijn die voeten. en be-
geerte wachte vā alle boosheyt. wi
sullē wt werpē alle oersake der son-
den. Dan sal god so soet bliuen in ois

Die seste vroemoer oft duecht
is. Barmherticheyt Die vol is mit
medelidē. en denct dat dat kindekē
moet gewoet. gespūst en gelaest we-
sen. of anders soudt mē legghē Die
ionckhēs hebbē gehongert en daer
en was nyemāt die hē broot brac of
gat. Dese vroemoer merct aen dat
ihesus die brudegom is wāt hi heeft

vercore al die sielē tot sijn bruyt. als
wi dan die brudegom mit sijn bruyt
lieflic willē ontfangē so pist noot dat
wi niet min en doen tot alle die ghe
ne die mit hē comē int weerscap vā
onser sielen Dat sijn alle arme men
schen diemē spijlen en cleden sal. en
onweten menslic diemē leren sal.
Dit is dbroot daermē god sijn lede
kens mede voedē sal. Want hi ghe
sproken heeft. Wat ghij den minstē
vādē mīnē doet dat doet ghi mi sel
uer Dit is tgeselschap di die suete he
re vā aēbegin des werlts sijn weer
scap mede gehoudē heeft in die mee
ste armoede. om dat wie die arme en
cranche mensche niet versmaen en
soudē als die bruyt en wtuercre sielen
no so lieflic heeft getracteert en vise
lichē ghemaect en wel outhaelt

Die vriendē vā haer sbrude gom ewe
gē die tot haer gecomē sijn in eē mil.
dicheit van hertē. Och so sal dat kin
deken ihesus ghebenedijt sijn bruyt
sijn liefste so blidelic so lieflichen toe
lachen en hi sal seggē mit een lach de
aensichte. Ic hebbe honger gehad
en ghi hebbet mi gespyst. Ic hebbe
naect geweest en ghi hebt mi geclet
so voortan. En so heeft gheleest die
wīse vrouwe Abigail als si dauid
spjnsde den coninc vā ysrahel inder
woestynē. en vā nabal geweygert
was. en daer na creech si den coninc
tot haer echte man. Willen wij te
helpē comē die in die woestenie des
lidēs liggē. wi sullē den coninc der
gloucn hebbē te loon.

Die seuenste vroemoer of duechte
is Gehoorzaamheit. Die dit kinde

ken spulē sal da gēalst wel ge rust
heeft gewiect is en̄ gespūst is. De-
se meret aen dattet iuch ons heren
loet is en̄ een lalt teer licht. So ghe
crūget vrentuercoren siel een moet
Ic wil sepi n̄ m̄ heer m̄jn scepper
altijt glouficerē en̄ dragē hē in m̄jn
herte. niet after op m̄jn rugge ofte
op m̄jn schouderē. mer op m̄jn borst
tusscē m̄jn armē. op dat ic hē mach
aenscouwē. hē omhelsen en̄ tussen
die m̄jn siel lief heeft. die so schoon is
daer die engelē haer begerē i te spie
gelē. wiens scoonheit alle creature
verwonderē en̄ bugē haer knpen al
dat inden hemel weder hellen en̄ in
aredē is als iehsus dan sulcke goet.
willicheit siet in s̄jn wtuercoren siel.
So doet hi die siel so ver s̄idē in haer
seluē dat die siel berept is al te liden

dat haer brude goms wil is. So spre-
ket die siel. O heer set v bi mi en la-
tet dan een yegelic uechten tegē mi
die wil. ic vermacht al door die gene
die mi sterck maect. Al dat door quaet
willicheit te swaer vallet. dat mach
licht werdē door goetwillicheit en
kheftē die wi hebbē tot god. En daer
om sprect die wtuercoren siel. Heer
spreket tot v knecht want hi hoort v
stemme. en is bereyt te volbrenghē
uwen liefitē wille. So leefde die sco-
ne vrouwe rebecca. Als si hoorde vā
Abrahā's knecht. die vā abrahā ge-
fandē was o ysaac eē hi ysvrouwe te
verrigē. Als dat hi mit sijn camelē wa-
ter hegeerde. so was si bereyt hē te
horen en hē mit sijn camelē te wate-
ren. Die knecht aensiende haer ghe-
hoorsaemheit. bracht haer tot abia.

ham omhaer te geue aen sijn soō pla
ac tot eē huysvrouwe En isaac was
so verblift mit haer in haer schoon
heit. dat hi o gat die droeffnisse vā
die doot van sijn moeder sara. Geef
telic. Ist dat sake dat wi die boden
ons herē willē horē. dat is. Te leuē
na die rechte reden en gods ingeue.
en geuen dē knecht mit die camelen
drinckē. Dat is als wi die vuericht
der tranē die wi in goetwillich: go
de offeren. en te keuē geue mit die
werckē. So leydt ons die knecht. dat
is die gehoorfaemheit tot abraham
die dese siel trout aen Isaac. dat is
aen die soon gods. Die sijn eygen li
den vergeet door die liefste die hi tot
die siel heuet die haer so willichlick
tot hair brudegō gekeert heeft. wāt
daerō alleē heeft o s god geroepē d m

